

Lawína #3

Štvrtročník Združenia Laura • Ročník 7
Vyšlo s finančnou podporou MŠ SR

VITAJ, FESTA!!!

Laurina FESTA • Chceš byť origiNálny? • WADANČU •
MarTALK • Cena pre LAWÍNU • Kvety z gaštanov a lístia

Úvodné slovko

18 Laura & Laura

Laurina FESTA

17 Lajfin

D. Kubín: Rytieri v Božom Kráľovstve
Michalovce: WADANČU

15 Pre dušu

Zažiť Boha

14 Nebojte sa

Duchovná výživa

13 Medi@

Chceš byť origINálny

12 Lawinoviny

Dotklo sa nás tajomstvo
života a smrti

Angažovanosť má meno...

Cena pre LAWÍNU

MarTALK

11 Tvorivá dielňa

Jesenné čaro

Ahoj, Festa!

Konečne si tu!!! Už som sa nevedela dočkať. Tolko sa o Tebe všade hovorí a píše. Takže to si Ty... Ani som si Ťa nevedela konkrétne predstaviť. Naposledy som Ťa videla v roku 2002, a to už bolo pekne dávno. Za päť rokov sa veci zvyknú meniť. A vieš čo? Som rada, že si sa zmenila aj Ty. Svedčí Ti to :-), hoc to najkrajšie a najpodstatnejšie z Teba ostalo rovnako krásne.

Niektorí Ťa vôbec nepoznajú a ešte netušia, čo to vlastne znamená zažiť Tvoju prítomnosť. Vždy sa pri Tebe dejú veľké veci... Tú bombu v hale v 98-om si si však mohla odpustiť! Nebolo mi vtedy všetko jedno...

Páči sa mi na Tebe jedna extra vlastnosť. Viem, máš kvantum kvalít, ale mňa na tebe oslovila najviac jedna. Často ju zvyknem opakovať: „Festa spája!“

Nielen Domáceho Holuba a Lawínu, DOMKU a LAURU, FMA a SDB strediská, festákov a festáčky (Ruka osudu spojila približne 900 dvojíc), ale hlavne mladé srdcia, ktoré bijú ako o ŽiWhat.

Preto: Čo Festa spája, človek nech nerozlučuje!

Bashka +

Lawína

Štvrtročník Združenia Laura. Ročník 7, September 2007. Vyšlo s finančnou podporou MŠ SR
Adresa redakcie: Mamateyova 4, 851 04 Bratislava; e-mail: lawina.laura@gmail.com

Šéfredaktorka

Barbora Bendžáková

Manažment redakcie

Andrea Miklovičová, FMA

Fotografka

Viktória Kolčáková

Tlač

SLZA s.r.o., Poprad; www.slza.sk

Redaktori za strediská

Barbora Čangelová, B. Bystrica

Júlia Čizmárová, Dolný Kubín

Andrea Feketeová, BA-Kremnická

Ján Kokoruda, Prešov

Juraj Král, Košice

Lucia Kroneislová, BA-Mamateyova

Mária Moravčíková, Michalovce

Magdalena Palčová, Torysa

Jana Vojtasová – Námestovo

Detké okienko

Zuzana Gerčicová

Externistka

Miroslava Mosná

Grafická úprava

Mgr. Marián Staňo

hualahyja@centrum.sk

3/2007

Laurina FESTA

Zažila Laura FESTU? Neobvyklá otázka? Alebo si svätých predstavujeme mimo života?

Temperamentní obyvatelia Latinskej Ameriky milujú oslavy a sviatky. U nich ich volajú po španielsky FIESTA.

Fiesty boli na ranči Manuela Moru, kde Laura bývala cez prázdniny, očakávanými akcoškami. Len to bolo trochu o inom. Veľa jedla a hlavne veľa pitia. Keď už začínali byť návrhy podnapitých „fiestákov“ neznesiteľné, Laura neraz ušla. Potom sa musela skrývať v lese celú noc.

Iné to bolo na saleziánskych oslavách v Junín de los Andes, mestečku zastrčenom medzi Andami, kde Laura študovala. Bola tam saleziánska komunita a škola. Školu s internátom mali na starosti sestry, a keď sa niečo oslavovalo, tak sa to týkalo všetkých. Saleziáni, sestry, deti, mladí, ľudkovia z osád a rančov sa zišli a festovali. Boli to slávnosti, kde bola Božia prítomnosť citelná a kde sa Pán cítil „medzi svojimi“. V kronikách sa o tom píše ako o nezabudnuteľných zážitkoch: divadelné predstavenia, hudba, spev, hry, karnevaly, stretnutia, prekvapenia... A všetci žasli, čo

Originál laurácka rubrika – tak by sa dalo charakterizovať to, čo práve čítate. Hľadáme v nej linky a prepojenia života bl. Laury a nášho združenia LAURA.

foto: stredisko Michalovce

v tých deťoch je, aké talenty, akú si dali námahu s prípravou pre ostatných.

Jednoducho – kúsok neba. Práve tak to vyjadril na fóre FESTA webu jeden festák zo Senca. Napísal, že saleziánske akcie sú pre neho kúskom neba. Pozvime na FESTU aj našu Lauru. Bude nám garantovať nebeskú atmosféru.

„Viem, o čom je život,“ povie

u nás na Slovensku ten, čo si preskákaval dobré i zlé. Určite to mohla o sebe povedať aj naša Laura. A vedela si vybrať. Lebo nie každý život je žiWHAT – teda to, čo človeka naozaj oživuje, rozvíja a robí krásnym. Laurina voľba bola jasná. Pozvime ju teda aj na FESTU, aby bola pri nás, keď budeme vychutnávať ten pravý žiWHAT.

Apa

Rytieri v Božom kráľovstve

„...pasujem ťa za rytiera v mojom kráľovstve!“ Tieto slová od kráľa počul len ten najšikovnejší a najzdatnejší adept, ktorý sa uchádzal o vznešený titul rytiera. Najprv však musel zdolať prekážky a skúšky, ktoré boli dosť náročné.

Rytierske „školenie“ podľa knižky Nie tak ako bolo u zbojníkov v Oravskom Veselom prebiehalo počas dvoch turnusov. Prvý 10. - 13. júla bol mokrý, upršan, a druhý 13.-16. júla bol teplý a slnečný. Počasie sa s nami hralo, ako chcelo, ale deti sa nenechali znechutiť a v plnom nasadení bojovali, aby si titul rytiera zaslúžili.

Počas celého tábora získavali deti dukáty do mešcov. Najťažšie ich bolo získať za presnosť pri rannej rozcvičke :-). Potom nasledoval boj o dukát kráľa, ktorý bol udeľovaný za výnimočné skutky. Za poriadok na izbách nebolo až také ťažké niečo získať, pretože uchádzači boli dosť poriadkumilovní, ako sa aj na rytierov patrí. V deň tvorivých dielní vyrábali deti darček pre kráľa, ktorý priniesli ako obetný

dar na svätej omši. Okrem poriadku a presnosti museli kandidáti zvládnuť aj náročnú skúšku – štvorhodinový pochod cez Veľkú Horu. Všetci obstáli na jedničku, i tí najmladší, a tak sa im titul rytiera priblížil na dosah ruky. Večer boli pozvaní na kráľovský dvor, kde ich kráľovský pár učil etiketu, teda ako sa slušne správať sa a stolovať. Bolo že to smiechu! Aspoň v ten večer sa pilo a jedlo, ako sa patrí :-). Samozrejme, že nechýbala ani diskotéka, ktorú odštartoval – ako inak – kráľovský pár.

Kandidáti sa osvedčili aj v poslednú noc, keď sa plní strachu vybrali na oslobodzovaciu akciu našich kuchárov, ktorých nám uniesli „im neznámi“ ľudia. Myšlienka, že na druhý deň budú hrnce i žalúdky prázdne, im krátko pred polnocou dodávala odva-

hu. Našli ich 2 km od nášho tábora priviazaných o strom. Pesničkami ich vykúpili a spolu sa vrátili domov na ubytovňu.

Posledný deň sa niesol v znamení turnaja. Potenciálni rytieri sa museli osvedčiť napríklad v bojovnosti (guľovanie s novinovými guľami), múdrosti (logické hádanky), spoľahlivosti, vyskúšaná bola ich sila (preťahovanie sa lanom), obetavosť, srdečnosť..., za čo získali farebné stužky. Aj vďaka tomu boli všetci úspešní adeпти pasovaní za rytiera Božieho kráľovstva. Tento titul nebol len táborovým titulom. Nastalo ostáva spolu s úlohou bojovať za Kráľa a šíriť jeho kráľovstvo vo svete.

Julja

foto: sr. Matilda Pitáková a Julja

WADANČU

„Wadanču, Boboski Linda Wadanču, Iskidliondo boboski linda wadanču, ejfilieli di isklidliondo boboski linda wadanču, čiky- čaky ejfiliéli boboski linda wadanču.“

To bol pokrik, ktorý ste mohli počuť, keby ste prišli do blízkosti saleziánskej chaty v Jasenovciach, v čase od 23.–27. júna. Naše michalovské detúchy boli správne akčné a animátori presne tak správne akčne strelení. Celý náš tábor sa niesol v duchu pravých Indiánov a ich kultúry. Ako si vedeli ctíť ľudí, prírodu i zvieratá!

Tohto roku to bolo opäť viac zaujímavé, pretože na našom drahom tábore sa nenachádzali iba ľudia, ale aj posvätné zvieratká, o ktoré sa každý podkmeň staral. Mali však na sebe takú zvláštnu auru, teda ich decká nemohli ťahať celý deň, ale iba v určitý čas. Chceli by ste vedieť, o aké zvieratká išlo? Tak ja vám to teda prezradím, mali sme šteniatko, mačičku a zajačika. Hneď na úvod vás oboznámim, že všetky tri zvieratká prežili celý tábor bez ujmy na zdraví :-)

Prvý deň sme odštartovali tak, ako sa patrí – akčne. Vyrábali sme si totemy a skúšali sme si program. A načo? Na večerný program, pri ktorom sme sa postupne predstavili ako podkmene a zdolali nejednu súťaž. V utorok sme lovili skalpy a poobede sme si vyrábali všelijaké zaujímavé indiánske vecičky. Streda, hmmm... poviem vám, tá bola naozaj ostro indiánsky akčná, pretože sme zdolali neľahkú stopovačku a dostali sme sa k Domaši, kde sme sa dosýta vybláznili pri vode aj v nej. Ibaže poklad sme tam nenašli, tak sme sa pobrali domov, a čo to nevidíme? Po ceste sú ďalšie stanovišťa, tak sme sa s veľkou chuťou a horlivosťou pustili do plnenia úloh. Oni nás priviedli späť k chate, kde

sa vybrali vyvolení z každého podkmeňa a spoločne museli preliezť pavučinou. Tak sa dostali ku kľúču a potom k trezoru. Človek by čakal, že práve tam sa objavia cukríky a odmeny, no nie ... Objavili sa tam sviečky, bolo ich tam presne toľko, ako je zrníek na ruženci, a odkaz, že sa majú v tichosti pobrat do kaplnky. Všetci spoločne sme sa pomodlili ruženec a pomaličky sme vytvárali srdce so zapálených sviečok.

Ale čo to? Po ruženci si decká čosi všimli nejaký špagát, a tak sa vybrali hľadať, čo je na jeho konci. Našli tam pripevnenú hádanku, tú ľahko rozlúsli a už sa rútili späť aj so svojimi truhlicami. Čakala nás potom skvelá opekačka :-) (mňam).

Vo štvrtok sme mali nečakanú návštevu. Až nám hrdlo zavrelo, keď sme zistili, že prišli Španieli a uniesli tri hlavné animátorky, ktoré boli ochotní prepustiť, len ak sa vzdáme nášho územia. Našťastie boli mierumilovní a urobili kompromis. Animátorky zviazané lanami plakali a prosili o pomoc. Decká však neľnili a plnili úlohy, ibaže aj naši Španieli museli nejaké splniť, nakoniec nás prepustili a stiahli sa. No nevedeli sa zmieriť s prehrou a vrátili sa v noci spolu s nočnou hrou.

Naše detúchy plné horlivosti sa pustili do prekonáva-

nia nástrah a obstáli na výbornú. Aj Indiáni boli čistotní, a tak prišlo krásne piatkové ráno a s ním aj balenie a upratovanie, no naše dobrodružstvo neskočilo... Pobrali sme sa do Humenného, kde sme navštívili centrum, obchody, ale aj saleziánov, u ktorých práve prebiehal tábor. Potom sme sa nasačkovali pekne do vláčika a rútili sme sa svetelnou rýchlosťou domov.

Celý týždeň nám úžasne vyvárala teta Šiketová, ktorej veľmi pekne ďakujeme. A vďaka patrí našim zlatým sestram saleziánkam, animátorkám, animátorom a hlavne Pánu Bohu, že nad nami držal po celý čas ochrannú ruku :-)

*Marča z Michaloviec
foto: stredisko Michalovce*

Zažiť Boha

Boh miluje najmä mladých. Dáva im veľa šancí stretnúť sa ním a zažiť ho. To čítame medzi riadkami v odpovediach sestry Dáše.

Môže mladý človek zažiť Boha?

Na to, aby sme zažili Boha, musíme byť sami sebou. Byť úprimní k sebe, v kontakte sami so sebou. Mladý človek je úprimný a priesračný, ešte nepokazený, a preto má úžasnú šancu. Niekedy sa teda zdá, že sa môže stretnúť s Bohom ešte ľahšie ako starší človek.

Teraz objavujem, čo Ježiš myslel, keď povedal: „Ak nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva.“ Teda: inak nevojdete do vzťahu s Bohom, do kontaktu s Bohom. Preto deti môžu byť ešte v lepšom spojení s Bohom ako mladí a dospelí.

Je to krásne: ak si mladý človek zachová priesračnosť, jasnosť, charakter a priamočiarosť, dokonca, aj keď má hriechy, ale je úprimný, tak sa môže stretávať s Bohom. Aj v celej tej nahote svojho hriechu, ktorý už v sebe cíti a bojuje s ním. Zdá sa mi dôležité, aby tomu veril.

Ako sa dá s ním stretnúť?

Najčastejšie cez dva póly, ktoré sa človeka dotýkajú: cez bolesť a cez radosť. Boh sa nestretáva s človekom cez intelekt, ale cez srdce. A práve tieto dva city vychádzajú priamo zo srdca. Preto sa dá povedať, že každý mladý človek sa môže stretnúť s Bohom – jeden v šťastí a druhý v námahe. Ak je otvorený pre Boha, môže vnímať jeho blízkosť a prítomnosť. To, že ho potrebuje. Myslím, že všetci máme šancu.

Nie je to niekedy len ilúzia?

Boh má úžasnú schopnosť znížiť sa k nám. Keď sme

v pokore a v pravde sami sebou, nemôžeme mu ujsť. Keď sa s ním chceme stretnúť, tak sa s ním stretne. Nemyslím, že by sa schoval alebo bol nedosiahnuteľný. Mladý človek má teda všetky cesty otvorené. A keď sa mu zdá, že je to Boh, nech verí, že je to Boh. Keď to vie rozlíšiť dospelý, o to skôr si mladý nebude robiť ilúzie. Nech verí, že je to Boh aj v tej jednoduchej forme, jednoduchej radosti. V obyčajnej veci, ktorá ho fascinuje, v hudbe, v piesni, v obraze, prírode, v zážitku, stretnutí, milom slove, úsmeve, pohľade – vo všetkom.

Keď to hovoríš, cítiť z teba nadšenie z mladých...

To ma práve na nich nadchýna. Sú ešte nevinní. Aj keď už vedia, čo je hriech, majú ešte v sebe istú nevinnosť. Dospelí, aj keď nemajú navonok hriech, akoby bol v nich viac zakorenený, alebo hlbšie ukrytý...

A nestáva sa, že si mladí ľudia popletú Boha so svojimi emocionálnymi zážitkami?

Ja by som im verila, že je to Boh. Toho duchovného je dnes vo svete tak málo, ak ho máme, držíme sa ho! Boh k nám hovorí takou rečou, akej rozumieme. Nie vždy však máme zážitok Boha. Ale keď ho máme, nepochybujeme. Ďakujeme mu a tešme sa z neho. Dôverujeme mu. Dokonca si urobme album týchto zážitkov, aby sme si ich zapamätali.

*Za rozhovor ďakuje apa
foto: Kviki*

to be continued...

Niečo ako „okamžitá duchovná dospelosť“ neexistuje. Cesta k svätosti je dlhodobý proces. Rovnako ako novorodenci vyžadujú stálu starostlivosť a výživu, tak i mladí ľudia potrebujú neustálu pozornosť, čas a výživu.

Duchovná výživa

Som presvedčený, že dôvodom, prečo existuje toľko mladých ľudí, ktorí majú prekážky v duchovnom živote, je to, že sme im nedali tú správnu výživu, ktorú potrebovali pre svoj zdravý rozvoj. Jedným z hlavných cieľov služby mládeži je presunúť ich zo závislosti od vás, do závislosti od Boha. Tento proces si však vyžaduje čas. Mnoho mládežníckych pracovníkov urobilo chybu, že použili manipulačné metódy, aby dosiahlo „okamžitú duchovnú dospelosť“. V dlhobehej perspektíve sa potom ukázalo, že táto taktika nepriniesla očakávaný výsledok. Nátlakové spôsoby odrádzajú a majú krátkodobé účinky. Mladí ľudia musia vedieť, že ich animátori stoja stále na ich strane. Musia vidieť, že animátori sú nadšení – dlhodobo nadšení – tým, čo sa snažia odovzdať. Animátori sú presvedčení, ak sami prijímajú duchovnú výživu, ku ktorej sa snažia svojich zverencov povzbudiť, a ak o tom vedia rozprávať z vlastnej skúsenosti. Ba čo viac, pomôžu tú skúsenosť zažiť.

Čo sa skrýva za slovami duchovná výživa? Božie slovo – nie však zavreté v Biblii, ale vtiahnuté do života. Prerozmýšľané pri ranných meditáciách. Vydiskutované. Eucharistia – živý Ježiš Kristusmedzinami. Modlitba – hlboká, radostná, plná inšpirácií, taká, čo

našartuje človeka žiť pre druhých. Raz za mesiac duchovná obnova.

Môj priateľ hovorieval: „Nudiť mládež evanjeliom je hriech.“ Ježišovo evanjelium je tou najzaujímavejšou správou, ktorú svet môže počuť. A tak ho aj treba podávať, ako to „naj“, čo sme v živote našli. Nielen tým, čo rozprávame, ale ako sa správame, ako sme ho nechali infiltrovať do nášho života, ako ho vieme prerozprávať vlastnými slovami a skutkami.

Mladí ľudia napriek tomu často odchádzajú z Cirkvi, pretože „je to nuda“. Som presvedčený, že jedným z hlavných dôvodov, prečo to robia, je to, že sa o nich nikto nezaujímal a ani s nimi nebol ochotný tráviť čas.

Ale o tom zase nabudúce v téme *Čas pre vašich mladých*.

Podľa knihy Jima Burnsa *Nebojte sa venovať mladým pripravili:*

Zuzana Brestovanská a sr. Monika Skalová
foto: Kviki

BE ORIGINAL

Chceš byť origiNálny

Reklamy, ktorých cieľovou skupinou sú deti a mládež, často zdôrazňujú individualizmus a potrebu odlišiť sa od ostatných. Mohli by sme im pomôcť odhaliť paradox, ktorý sa v nich skrýva.

Ak sa produkty masovej spotreby propagujú ako prostriedok na odlišenie sa od iných, je zrejmé, že čím viac ľudí si ich kúpi, tým menej budú originálni. A reklame ide o to, aby si tovar kúpilo čo najviaaac ľudí. Stačí len trochu rozmýšľať, aby sme sa naučili odkryť tieto rozpory v reklame.

Recept originality

Ciel: Deti si uvedomia rozpornosť reklamy, ktorá vyhlasuje, že prostredníctvom kúpy produktu človek nadobudne originalitu.

Pomôcky: text príbehu Ako Filip získal originálny imidž

Postup:

1. Deťom dajte úlohu napísať recept originality – teda 3 veci/vlastnosti, ktoré musí mať človek, keď chce byť originálny.

2. Po dopísaní ich rozdeľte na tri skupiny a každej zadajte jedno kľúčové slovo: imidž, originálny, reklama. Povedzte, že im prečítate príbeh, a keď v ňom zaznie ich slovo, musia zareagovať.

3. Menšie deti môžu počas celého čítania príbehu stáť, a keď zaznie ich slovo, musia spraviť drep alebo vyskočiť. Starším môžete dať za úlohu výrazne zažmurkať.

4. Prečítajte príbeh a sledujte, či sa všetci aktívne zapájajú.

5. Príbeh rozoberte, zdôraznite Filipove rozpaky, keď zistí, že reklama jeho túžbu byť originálny využila na zisk pre značkovú odevnú firmu a Filip zistil, že zase vyzerá rovnako ako jeho rovesníci.

6. So staršími diskutujte o ich receptoch originality a uvažujte s nimi nad paradoxným konštatovaním: Mladí ľudia chcú vyzeráť originálne. Preto sa všetci obliekajú rovnako.

Príbeh

Ako Filip získal originálny imidž

„Dnes mám deň o ničom,“ pomyslel si Filip, „nikto si ma nevšima...“ Nikto sa volal Alica, bola zo susednej triedy a mala dlhé tmavé vlasy. S týmito ponurými myšlienkami kráčal námesťami a zahol do nákupného centra. „Čo som to len mal kúpiť?“ nemohol si spomenúť. Vtom ho upútala reklamná tabuľa: Majte svoj imidž. Buďte originálni! Slogan tejto značky poznal už z televízie, bežal zopárkrát pre večerným programom hneď po správach. „Aha,“ prebleslo mu myslou, „to by mohlo zabráť.“

V obchode ponúkali zopár fakt originálnych tričiek. Imidžových. Mali ich vystavené na reklamných figu-

rínach. „Najnovšie modely pre váš originálny imidž,“ hlásala reklamná tabuľa nad figurínou. Filip nezaváhal. Kúpil si ich hneď dve. Doma si ich pred zrkadlom vyskúšal a cítil sa zrazu taký originálny. Jednoducho borec, ktorý vie, čo je to imidž. Tá reklama ho zachránila.

Na druhý deň si tričko vzal do školy. Tam však jeho originálny imidž utrpel šok. Tričko malo osem chalanov z triedy. Nakukol do susednej a neveril vlastným očiam – dlhovláska Alica sa premávala pomedzi lavice v takom istom tričku. Vtedy Filip pochopil: „Aha, byť originálny podľa reklamy znamená patriť do skupiny ľudí, ktorá má ten istý imidž.“ Alebo to má byť trochu inak?

Dotklo sa nás tajomstvo života a smrti

Don Bosco často hovorieval chlapcom o smrti, lebo to bola každodenná realita. Mária Dominika hovorievala o dome – komunite v nebi, kde na nás čakajú sestry a dievčatá, ktoré nás tam predišli.

V tomto duchu vám oznamujeme, že naše nové stredisko v nebi má teraz tri členky: blahoslavenú Lauru, sr. Máriu Lukianovú († 21. júla 2007), ktorá bola dlhoročnou predsedníčkou strediska v Bratislave na Kremnickej 19, a Terezu Mydliarovú († 26. júla 2007), nadšenú lauráčku z Liptovskej osady a redaktorku detskej rubriky Lawíny. Zostávajú s nami, ba sú nám ešte bližšie. Budme im aj my blízko.

So šéfkou
o dôvodoch
jej nádeji

● *Sr. Marta neoficiálne: ...spolu vyliezť na končiare svätosti.*

MarTALK

Marta, si zodpovedná za pastoračnú prácu mládeže u saleziánok a súčasne aj za LAURU. A popri tom všetkom tá nadšenie neopúšťa. :-) Čím to je? Tušíš niečo nové, pekné, nádejné?

Teším sa z toho, že mysaleziánky vstupujúme do obdobia, keď si budeme prehodnocovať našu pastoračnú prítomnosť medzi mladými tu na Slovensku.

A dobrý vietor do plachát nám fúka aj z centra nášho internacionálneho Inštitútu cez nové pastoračné línie.

Čo sú to za línie a čo v nich vidíš ako najdôležitejšie?

V slovenskom preklade vyšli tento rok. Ide v nich – ako inak – o život, o čom svedčí aj ich titul *Aby mali život a aby ho mali v hojnosti*. Originál je v taliančine, ale nemá čisto špagetovú príchuť. Vznikal na základe skúseností sestier, odborníkov a mladých z celého sveta pod vedením medzinárodného tímu.

Podčiarkuje sa v ňom návrat k podstate – k donboskovskému a mazzareliovskému zápalu za Boha a za nasmrtnelné duše mladých.

A čo LAURA?

Nádej vidím aj v nej. Na budúci rok už dostane občiansky preukaz a dúfam, že sa jej s chuťou ujmu mladé horlivé duše. Verím, že LAURA sa prehupne do novej etapy života a že sa všetci s novým zápalom pre Boha a Božie kráľovstvo pustíme do rozdávania radosti, nádeje a života medzi tými, v ktorých to začína zvetrávať.

foto: VIDES

Angažovanosť má meno

Prvé dva prázdninové týždne skupina videsáckych dobrovoľníkov a sestier saleziánok zaujal misijnébojové pozície v Užhorode a vo Llove. Bojovalo sa o duše – v letných táboroch: v Užhorode bolo 12 dobrovoľníkov a dve sestry, vo Llove bol pomer 5 ku 2.

Do krajiny dvoch orlov – Albánska – sa na misijnú výpravu vydali dve dobrovoľníčky Evka Miháliková a Lucia Zacharová spolu so sestrou Andreou

Badíkovou. V dňoch 13. – 29. júla pracovali v prímorskej osade Bregdetti medzi deťmi na dennom tábore.

Slovenská delegátka VIDESu sr. Elen Caunerová na záver tohtoročnej misijnej skúsenosti povedala: „Pre mňa bolo kľúčové slovo spolupráca. Zažili sme, že sa dá obetovať pre niečo pekné, pre dobro detí spoločne, bez ohľadu na kultúry a jazyky.“

Cena pre LAWÍNU

foto: Peter Spusta

- **Apa a Kviki preberajú cenu za prvé miesto v súťaži kresťanských časopisov FAČA v kategórii periodiká spoločenstiev a seminaristov.**

Vedca z človeka nerobí samo vzdelanie, ale vytrvalé a neúnavné hľadanie pravdy.
(K.R. Popper)

Jesenné čaro

Neopakovateľné a nostalgické. Také je čaro jesene. Kúsok z neho si môžeš priniesť do strediska, klubovne alebo svojej izby.

Kvety z gaštanov

Tentokrát som sa nechala inšpirovať gaštanmi. Majú nielen super plody, ale aj obal. Čo tak urobiť z neho originálny jesenný kvet?

Pomôcky: gaštany, lepiaca pištoľ a drevené paličky – špajle.

Postup: Lupene si vytvaruješ z jednotlivých častí gaštanového obalu približne v rovnakej veľkosti (podľa veľkosti 4 alebo 5 kusov), jednotlivo ich zlepíš lepiacou pištoľou. (Skúšala som to aj inými lepidlami, ale nešlo to.) Potom do prostriedku umiestni gaštan – podľa veľkosti kvetu, prílepi ho a zospodu pripevní paličku, na ktorej bude celý kvet stáť. Hotový môžeš prestriekať lakom na vlasy – bude nielen lesklý, ale aj voňavý.

Takéto kvety môžu byť súčasťou jesenných aranžmánov doma i na stredisku alebo ich môžeš použiť do vencov.

Kanadské ruže

Kanaďania robia javorový sirup. Ty si zase môžeš spraviť javorovú ružu.

Pomôcky: veľa pestrofarebných listov javora, niť

Postup: Každý list zložíš z lícnej strany na polovicu a stáčaš smerom do seba. Následné listy trochu skrčáš, aby sa vytvoril efekt ružových lupienkov. Je to podobná technika, ako sa robia kvety z krepového papiera. Treba dávať pozor, aby sa ti nevytvorila pyramída – aby sa stredná časť príliš nevysunula dohora. Ak je už ružička hotová, zviažeš ju v dolnej časti listov dokopy. Stonky listov ti poslúžia ako stonka kvetu, preto ich do kytice neodstrihuj, ak ich práve nechceš použiť na veniec, kde by ti zavadzali.

Je to veľmi jednoduchá a pekná zá-
bava. Tak si ju bohato uži!

Text aj foto sr. Janula z Michaloviec.